

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te RAMSEL

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	12799
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Martine Aertgeerts
Adres	Schoolstraat 26 - 2230 RAMSEL
Telefoon	016-69.71.44
Fax	016-69.71.44
E-mail	directie@vbsramsel.be
Website	www.vbsramsel.be
Bestuur van de instelling	VZW Vrije Basisschool Ramsel
Adres	Schoolstraat 26 - 2230 RAMSEL
Scholengemeenschap	SG Merode
Adres	Abdijstraat 3 - 2260 TONGERLO
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Korte Begijnenstraat 18 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-03-2015, 03-03-2015, 05-03-2015, 06-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	30-03-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Béatrice COOPMAN
Teamleden	Bettina NAUDTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde.....	13
3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT.....	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	19
4.2 Evaluatiepraktijk	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool 'De Bolster' te Ramsel, een landelijke deelgemeente van Herselt in de Antwerpse Kempen. De school heeft twee vestigingsplaatsen. De lagere afdeling bevindt zich aan de rand van de dorpskern in de nabijheid van plaatselijke sportinfrastructuur. De kleuterafdeling is sinds kort verhuisd naar een gerenoveerd gebouw op enkele honderden meters van de lagere afdeling. De vernieuwde kleuterklassen hebben een frisse, kleurrijke uitstraling. De beide gebouwen zijn eigendom van de gemeente en heeft het schoolbestuur in erfpacht. Vrijwel alle kinderen en leerkrachten komen uit de nabije omgeving van de school. De school maakt sinds enkele jaren deel uit van de scholengemeenschap Merode, heeft een nieuw schoolbestuur en een nieuwe directeur. De directeur komt uit het eigen team. De Bolster profileert zich als een school met christelijke geïnspireerde waarden waarbij elk kind 'een ster' is en de school 'een beschermende bolster' is.

Op basis van het vooronderzoek van 23 februari 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om met de kleuters voor de leergebieden wereldoriëntatie en wiskundige initiatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om met de leerlingen voor dezelfde leergebieden de eindtermen te bereiken. Tevens ging ze de inspanningen van het team van de lagere afdeling na om de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT (informatie- en communicatietechnologie) na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de evaluatiepraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Het team van de kleuterafdeling streeft bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie en wiskundige initiatie in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers gebruiken een koepeligen instrument als leidraad voor hun werking. Momenteel verdiepen ze zich in planmatig en doelgericht werken waarbij ze hun kennis van de leerplannen aanscherpen. Ze creëren thema's die nauw aansluiten bij de leef- en de belevingswereld van de kleuters. Binnen deze thema's krijgen de kleuters in de meeste klassen ruime kansen om in verschillende situaties en met verschillende materialen ervaringen op te doen met tellen, ordenen, vergelijken en meten. De meeste kleuteronderwijzers bouwen met de kleuters samen eenvoudige wiskundige redeneringen op. Sommigen gebruiken een gradueel opgebouwde lijst met wiskundige begrippen voor de ontwikkeling van een brede schooltaal. Ze stimuleren de kleuters ook om de hen omringende wereld te verkennen en te ontdekken. Waarnemen, ervaren, (zelf)ontdekkend leren, experimenteren en verwoorden zijn kenmerkend voor de kleuterwerking. Het team van de kleuterafdeling volgt de totale ontwikkeling van de kleuters nauwgezet op via observaties en enkele genormeerde tests. Dit laat toe om kleuters met specifieke noden gerichte ondersteuning te bieden.

Het team van de lagere afdeling bereikt met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen van wereldoriëntatie en wiskunde. De onderwijzers zijn bezig met de verbetering van hun aanbod wereldoriënterend onderwijs. Ze kozen op doordachte wijze voor een nieuw onderwijsleerpakket. Het consequent gebruik en de correcte toepassing van dit pakket garanderen de doorlopende leerlijn over alle leerjaren heen. De onderwijzers doen inspanningen om de leerlingen te leren kijken naar de werkelijkheid vanuit verschillende invalshoeken. Opvallend is de nadrukkelijke aandacht van de onderwijzers voor actualiteit en verkeerseducatie. De omgeving doelbewust integreren in het aanbod en koppelen aan de tijd- en ruimtekaders zijn nog aandachtspunten. Gerichte aandacht voor techniek staat nog op de prioriteitenplanning. Bij de evaluatie hebben de onderwijzers niet enkel aandacht voor kennisgerichte vragen, maar confronteren ze de leerlingen ook met vragen die peilen naar specifieke vaardigheden, en persoonlijke meningen. Andere vragen zetten leerlingen aan tot zelfreflectie. Ook voor de lessen wiskunde hanteren de onderwijzers een onderwijsleerpakket dat ze consequent en correct toepassen.

Veelal gebruiken de onderwijzers de suggesties en de uitbreidings- en remediëringsoefeningen van het pakket om te differentiëren bij de inoefening van de leerstof. Voor leerlingen met een leervoorsprong bieden ze aanvullende en uitdagende wiskunde-oefeningen aan. Ze toetsten alle lessen voor het domein meten en metend rekenen af aan het leerplan. Naar aanleiding daarvan kocht de school ook bijkomende meetmaterialen aan. Hoewel de onderwijzers sinds enige tijd genormeerde wiskundetoetsen van het leerlingvolgsysteem afnemen, hebben ze weinig ervaring met de analyse en interpretatie van de resultaten. Het schoolteam wendt de toetsresultaten bijgevolg nog weinig aan om de kwaliteit van het wiskundeonderwijs te optimaliseren.

Het onderzoek naar de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT wijst uit dat het team van de lagere afdeling deze eindtermen bij de leerlingen in onvoldoende mate nastreven. Met de hulp van de ICT-coördinator investeren de onderwijzers volop in de ontwikkeling van dit leergebiedoverschrijdend thema. Ze doen inspanningen om de ICT-vaardigheden van de leerlingen aan te spreken binnen uiteenlopende leergebieden. Afspraken omtrent een leerlijn ontbreken en het team is niet vertrouwd met het leerplan mediaopvoeding. Het aanbod, de deskundigheid en de opvolging van de vorderingen van de leerlingen op het vlak van ICT vertoont hiaten. Het team investeert systematisch in de aankoop van verschillende mediamiddelen.

Het onderzoek naar de mate waarin het schoolteam haar eigen kwaliteit bewaakt, maakt duidelijk dat de directeur samen met het team sterk werkt aan een professionele cultuur binnen het schoolteam. Dit doen ze door samen prioriteiten te kiezen, werkgroepen te vormen rond onderwijsinhoudelijke thema's, teambijscholingen te volgen en door samen een beroep te doen op de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. Op eigen initiatief bijscholingen volgen, is geen verworvenheid voor verschillende teamleden. De ontwikkeling van een brede visie op deskundigheidsbevordering, de uitwerking van een richtinggevend nascholingsplan op lange termijn en nagaan van de reële effecten op de klasvloer zijn nog zijn nog niet doelgericht uitgewerkt. Ook de evaluatiepraktijk is als proces in volle ontwikkeling. Zo heeft het schoolteam de verschillende evaluatie-initiatieven in kaart gebracht. Dit heeft nog niet geleid tot een gezamenlijke kritische reflectie over de sterktes en zwaktes van de eigen evaluatiepraktijk. Het schoolteam gebruikt de evaluatiegegevens vooral op klasniveau en ter ondersteuning van het leerproces van de leerlingen, als resultaatsbepaling, in de communicatie met de leerlingen en de ouders en als basis voor advisering. De teamleden benutten de evaluatieresultaten beperkt om de goede zaken van hun schoolwerking te borgen en om gezamenlijke verbeteringsprocessen aan te sturen.

De nieuwe directeur wil samen met het team 'school maken'. Ze creëerde een aantal waardevolle ondersteunende structuren, zoals de werkgroepen en het kern- en het zorgteam. De directeur benut deze groepen nog niet allemaal even intensief, maar de richting is duidelijk: ze wil de betrokkenheid van alle teamleden bij de inhoudelijke schoolwerking versterken. Kenmerkend voor de leiderschapsstijl van de directeur is de grote betrokkenheid, de openheid voor nieuwe ontwikkelingen en de bereidheid tot samenwerking.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert. Het respecteert de geselecteerde overige regelgeving met uitzondering van de verplichte items van het schoolwerkplan en de procedure die leidt tot de aflevering van getuigschriften en attesten. Dit moet het schoolteam op een aantal vlakken bijsturen.

De onderwijsinspectie formuleert zowel voor 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' als de 'overige erkenningsvoorwaarden' een gunstig advies. Voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies voor de kleuterafdeling. Zij waardeert de inspanningen die het team doet om plichtsbewust zijn maatschappelijke opdracht waar te maken. Zij is ervan overtuigd dat het de geformuleerde aanbevelingen in overweging zal nemen om de kwaliteit van het onderwijs in de toekomst te blijven garanderen. Voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' formuleert de onderwijsinspectie een beperkt gunstig advies voor de lagere afdeling omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT. De onderwijsinspectie is ervan overtuigd dat er binnen het team van de lagere afdeling voldoende deskundigheid en dynamiek aanwezig is om op termijn dit tekort weg te werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

- ICT

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. De verschillende domeinen komen voldoende aan bod in een geïntegreerd thematisch aanbod. Het team levert inspanningen om het aanbod doelgerichter vorm te geven. De kleuters krijgen veel kansen tot handelend leren in uiteenlopende werk- en groeperingsvormen. Het team volgt de ontwikkeling van de kleuters systematisch op om van daaruit de zorg voor kleuters met specifieke noden te organiseren.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het onderwijsaanbod is voldoende evenwichtig en degelijk geïntegreerd. Het team levert inspanningen om het aanbod doelgerichter vorm te geven. De kleuters krijgen veel kansen om wiskundig actief te zijn, hun handelingen te verwoorden en korte kleine redeneringen op te bouwen waarbij de kleuteronderwijzers de begripsvorming bij de kleuters stimuleren. Het kleuterteam volgt de ontwikkeling van de kleuters systematisch op om van daaruit de zorg voor kleuters met specifieke noden te organiseren.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het team gebruikt overwegend een koepeligen instrument als referentiekader voor het actuele onderwijsaanbod. Met het doel om het aanbod meer doelgericht te maken en het aanbod nog rijker te maken, volgt het team momenteel een traject met de pedagogische begeleiding gericht op planmatig en doelgericht werken. Het team heeft nog weinig inzicht in de relatie tussen het koepeligen instrument, de leerplannen en de decretale ontwikkelingsdoelen. Sommige kleuteronderwijzers gebruiken bij de planning van hun aanbod een digitale 'zoeker' om de drie doelenkaders te raadplegen.

De kleuteronderwijzers organiseren het aanbod in een thematische aanpak waarbij ze aandacht hebben voor de verschillende ervaringsvelden en ontwikkelingsaspecten. Op deze wijze streven ze een brede vorming na. Deze thematische aanpak van het activiteitenaanbod leent zich tot horizontale samenhang tussen de domeinen van de verschillende leergebieden waardoor de kleuters een thema beleven als een samenhangend geheel wat de betrokkenheid bevordert. Binnen een thema krijgen kleuters kansen om hun voorkeuren voor bepaalde activiteiten te uiten waardoor de betrokkenheid verhoogt. Veel thema's zijn jaargebonden, maar alle kleuteronderwijzers voorzien ook ruimte voor thema's gebaseerd op occasionele gebeurtenissen of interesses van de kleuters. Het team gaat nog niet expliciet na of ze vanuit het leerplan wereldoriëntatie alle facetten van de werkelijkheid benaderen en vanuit het leerplan wiskundige initiatie een volledig aanbod nastreven.

Sommige onderwijzers gebruiken bij de planning van het aanbod een gradueel opgebouwde lijst met wiskundige begrippen voor de ontwikkeling van een brede schooltaal.

Het team maakt werk van een brede harmonische ontwikkeling. De werkelijkheid komt sterk aan bod door waarnemingen in de klas en leerwandelingen in de schoolomgeving. In de hoeken krijgen de kleuters ruimte tot exploreren en experimenteren. De kleuteronderwijzers maakten per klas een ontdekdoos met allerlei materialen uit de (bredere) leefwereld van de kleuter. Aan de hand van het materiaal en de toegevoegde opdrachtkaarten kan de kleuter zelfstandig tot ontdekkingen komen. De wiskundige initiatie komt aan bod tijdens de begeleide activiteiten en bij de hoekenwerking. Kleuters krijgen in de meeste klassen ruime kansen om in verschillende situaties en met verschillende materialen ervaringen op te doen met tellen, ordenen, vergelijken en meten. De meeste kleuteronderwijzers verwoorden geregeld samen met de kleuters de handelingen en bouwen zo samen eenvoudige redeneringen op.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Het team wendt algemeen de onderwijstijd functioneel aan en voorziet voldoende tijd voor de beide leergebieden. Momenteel moeten de kleuters een redelijke grote afstand afleggen tussen de speelplaats en de klaslokalen, waardoor de opgelegde onderwijstijd in het gedrang komt. In het renovatieproject is een speelplaats dicht bij de klaslokalen voorzien.

Gevarieerde werk- en groeperingsvormen met veel leer- en interactiekansen dragen in de meeste groepen waarneembaar bij tot actief leren, de zelfsturing en de samenwerkingsvaardigheden van de kleuters. Tijdens de activiteiten creëren de kleuteronderwijzers een positieve, gestructureerde sfeer.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Het team beschikt over voldoende didactisch materiaal. De kleuteronderwijzers brengen ook veel eigen of door henzelf aangemaakte materialen mee. Deze materialen sluiten nauw aan bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters. Dit verhoogt de werkelijkheidswaarde van de activiteiten. De kleuteronderwijzers maakten afspraken om de tijds-kaders in de klassen gradueel op elkaar af te stemmen. Ze gebruiken deze tijds-kaders functioneel. De hoeken zijn uitnodigend en vaak intentioneel verrijkt in functie van het thema. Sommige kleuteronderwijzers hebben hierbij expliciete aandacht voor differentiatie. Het gebruik van stappenplannen en zelfcorrigerend materiaal om het zelfstandig werk te ondersteunen, is divers. De foto's en pictogrammen in de verschillende hoeken stimuleren de symboolontwikkeling, bevorderen de zelfstandigheid en de communicatie tussen de kleuters. De boekenhoeken bevatten doorgaans een vrij gevarieerd aanbod van beeldmateriaal, zoals (themagebonden) prentenboeken. De kleuters mogen eigen materialen meebrengen die aansluiten bij het themagebeuren. Af en toe schakelen de kleuteronderwijzers informatie- en communicatietechnologie (ICT) zinvol in, ondanks de al wat oudere computermaterialen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om zich een beeld te vormen van de ontwikkeling van iedere kleuter voor de beide leergebieden gebruikt het team zowel de resultaten van een toets 'ordenen' als observatieschema's onder meer over wiskundige initiatie, algemene cognitieve ontwikkeling, spel- en werkhouding en sociaal-emotionele ontwikkeling. De onderwijzers vullen de observatieschema's aan met informatie vanuit spontane en gerichte observaties. Het kindvolgsysteem bevat ook verslagen van intern kindgericht overleg, oudercontacten en extern overleg en/of onderzoeken. Afhankelijk van de individuele kleuteronderwijzer, is er neerslag van genomen initiatieven of interventies.

De klasscreening geeft een totaalbeeld van een groep kleuters. Nog niet alle gemaakte afspraken omtrent het nieuwe volgsysteem zijn voor alle kleuteronderwijzers duidelijk. Er zijn ook enige weerstanden bij sommige kleuteronderwijzers waardoor er enkele verschillen zijn in het gebruik van dit kindvolgsysteem.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

De ouders krijgen een evenwichtig en vrij volledig zicht op de activiteiten en de vorderingen van hun kind. De school streeft een hecht contact met de ouders na. Ouders en school wisselen informatie uit via themabrieven, de website, formele en informele oudercontacten, de schoolpoortcontacten,... Het klasdagboek is een mooi initiatief om de kleuters aan te zetten thuis over het klasgebeuren te vertellen en nadien samen een reflectief gesprekje te voeren in de klas.

Begeleiding
Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

De beeldvorming is breed en gebaseerd op observatiegegevens, toetsresultaten, contacten tussen ouders en de kleuteronderwijzers en testgegevens. Overgangsgesprekken op het einde van het schooljaar dragen bij tot een gedegen beeldvorming. Op het multidisciplinair overleg bespreken de teamleden voornamelijk de kleuters met ontwikkelingsproblemen. Daarbij hebben zij oog voor sociale en emotionele aspecten als basis voor de ontwikkeling van de kleuter.

De preventieve basiszorg gebeurt door de klasleerkracht. Deze zorg richt zich vooral op kleine en momentane ontwikkelingsproblemen en heeft een remediërend karakter. Hiervoor voorzien de kleuteronderwijzers differentiatie in het aanbod en de hoeken. De verhoogde zorg bespreekt het team op het multidisciplinaire overleg. Elke klasleerkracht kan een beroep doen op de zorgcoördinator voor bijkomende observaties, materialen en ideeën.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De onderwijzers bereiken met de leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie in voldoende mate. Het schoolteam levert duidelijke inspanningen om een voldoende breed, gradueel en evenwichtig onderwijsaanbod te realiseren. Tijdens de activiteiten krijgen de leerlingen kansen tot actief leren in verschillende werk- en groeperingsvormen. Het onderwijs is voldoende werkelijkheidsgericht.

Curriculum
Onderwijsaanbod

*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

Het team opteerde er voor om een vernieuwingsproces voor dit leergebied op te zetten. Het koos op doordachte wijze voor een nieuw onderwijsleerpakket en bracht de mogelijke sterktes en aandachtspunten bij het gebruik van het onderwijsleerpakket in kaart. De leerlijn van het leerpakket vormt het referentiekader van waaruit de klasleerkrachten de jaarplanning opmaken. Sommige klasleerkrachten gaan momenteel expliciet na of het leerpakket spoort met de leerplandoelen en of hun wereldoriënterend aanbod volledig is.

Het consequent gebruik van het onderwijsleerpakket garandeert de verticale samenhang. De onderwijzers doen inspanningen om samenhang tussen de verschillende domeinen te realiseren. Toch is de mate waarin ze in deze multiperspectieve benadering slagen, nog sterk afhankelijk van het aangeboden thema. Horizontale samenhang met andere leergebieden komt het meeste voor met muzische vorming.

Schoolprojecten en (meerdaagse) leeruitstappen vormen een waardevolle aanvulling en maken het wereldoriënterend aanbod werkelijkheidsnabij. Niet alle onderwijzers benutten de kansen om de omgevingskenmerken te integreren in het aanbod en deze te situeren op de tijd- en ruimtekaders. Om het historische inzicht bij de leerlingen te verbeteren, doen de meeste onderwijzers inspanningen om de tijds-kaders functioneel te gebruiken.

In alle klassen is er expliciete aandacht voor actualiteit en af toe verwijzen de klasleerkrachten ook naar de besproken actualiteit om bepaalde leerinhouden verder te duiden of te verdiepen. Het team laat nog kansen liggen om hierbij de ruimtekaders dynamischer te gebruiken. Het team heeft aandacht voor activiteiten in het kader van verkeerseducatie. Een werkgroep 'verkeer' stimuleert en ondersteunt diverse acties. De school plant af en toe ook acties die kaderen binnen gezondheidseducatie en weerbaarheid.

De klasleerkrachten wenden in groeiende mate verschillende werk- en groeiperingsvormen aan. De leerlingen ontwikkelen hierbij basisvaardigheden zoals zelfstandig met informatie leren omgaan, al doende de wereld verder verkennen en sociaal emotionele competenties. Democratische waarden komen onder meer aan bod via de leerlingenraad.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het schoolteam investeert voldoende in didactische materialen om de eindtermen na te streven en te bereiken. De klasleerkrachten gebruiken moderne media om bepaalde leerinhouden aanschouwelijk te maken. De tijd- en ruimtekaders vertonen een verantwoorde graduele opbouw. De lopende thema's vanuit het onderwijsleerpakket zijn duidelijk zichtbaar in de klasbeelden. In sommige boekenhoeken zijn er informatieve boeken en (historische) levensverhalen aanwezig.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Voor de evaluatie van de leerlingen gebruiken de onderwijzers voornamelijk de toetsen van het onderwijsleerpakket. Enkele onderwijzers selecteren een aantal toetsvragen vanuit een ruimere reeks vragen. Om een keuze te maken baseren ze zich op eigen inzichten van wat belangrijk is of op de verwerkingsbladen. Het leerplan is hierbij minder richtinggevend. Sommige leerwijzers die de leerlingen vooraf mee krijgen, maken dat de evaluatie verengd wordt tot het reproduceren en minder gericht is op transfer van de leerstof. Sinds kort evolueert de evaluatiepraktijk naar een breder spectrum van vragen. Behalve kennisgerichte vragen komen ook vragen gericht naar specifieke vaardigheden, meningen en zelfreflectie aan bod. De onderwijzers vullen de schriftelijke toetsen af en toe aan met andere evaluatiemiddelen zoals spreekbeurten en observaties. De onderwijzers nemen de evaluatiegegevens van wereldoriëntatie beperkt op in het leerlingvolgsysteem. Deze gegevens leiden zelden tot reflectie en bijsturing van het onderwijsleeraanbod.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Interne en externe
communicatie
Evenwichtig en volledig

Het globale, kwantitatieve resultaat in het rapport geeft weinig informatie over het afgelegde leerproces en de ontwikkelende vaardigheden en attitudes van de individuele leerlingen. De rapportering geeft een beperkt beeld van de interesses van de leerlingen voor wereldoriëntatie. Het rapport geeft wel aanvullend informatie over de werk- en leefhouding en de talenten van de leerlingen die soms gerelateerd zijn aan dit leergebied.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

In alle leerjaren is er gerichte aandacht voor een veilig klasklimaat en een positieve sfeer. Vooral door het gebruik van (coöperatieve) werkvormen differentiëren de onderwijzers. Wanneer bepaalde doelen op klasniveau onvoldoende bereikt worden, voorzien de onderwijzers bijkomende tijd om de daaraan gekoppelde leerinhouden te herhalen. Af en toe krijgen de leerlingen de kans om een interessepunt aan de klas voor te stellen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise

Wereldoriëntatie maakt deel uit van de lange termijnplanning van de schoolprioriteiten. Zo staat daarin nog gerichte aandacht voor techniek in opgenomen. Het team geeft blijk van een duidelijke wil tot vernieuwing, toont daarbij een professionele inzet en staan open voor een kritische benadering van hun praktijk. Een werkgroep rond wereldoriëntatie versterkt het formeel overleg hierrond en geeft systematiek aan de aanpak van het vernieuwingsproces.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers bereiken met de leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. De leerlingenresultaten op de schooleigen en de genormeerde toetsen geven hiervoor duidelijke indicaties. Het consequent gebruik en correcte toepassing van een onderwijsleerpakket garanderen een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. De leerbegeleiding komt tegemoet aan de verschillen tussen de leerlingen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De klasleerkrachten gebruiken consequent een onderwijsleerpakket als referentiekader om het wiskundeonderwijs te realiseren. Dit verzekert de volledigheid van het aanbod. Indien nodig sturen de klasleerkrachten het lesverloop of de lessenvolgorde bij. Wekelijks is er overleg tussen de klasleerkrachten van de parallelle klassen waarbij onder meer het wiskundig onderwijsaanbod ter sprake komt. Enkele klasleerkrachten geven aan dat het afwerken van het leerpakket elk jaar een uitdaging is. Sommigen raadplegen de leerplannen om het aanbod bij te sturen wanneer ze de zinvolheid van bepaalde lessen voor hun leerjaar in vraag stellen. Specifiek voor het domein meten en metend rekenen heeft het team alle lessen afgetoetst aan het leerplan.

De klasleerkrachten beschikken over jaarplannen geënt op het onderwijsleerpakket. De dagplanningen geven voldoende houvast om de lessen te geven. Het team realiseert de leerplandoelen rond kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn om de eindtermen voor het leergebied wiskunde te bereiken. Dit blijkt uit het leerlingenwerk, de leerlingenresultaten, de planningsdocumenten en de schoolloopbaangegevens. Het onderwijsleerpakket verzekert de verticale continuïteit. De horizontale samenhang met andere leergebieden is vrij beperkt.

Doorgaans is er een sterke sturing van het lesgebeuren door de klasleerkrachten, maar er zijn aanzetten te merken van actief leren. Positief is dat sommige leraren binnen de wiskundelessen expliciete aandacht hebben voor de ontwikkeling van goede leerhoudingen (goed plannen, organiseren, bijsturen,...). Realistische contexten (betekenisvolle problemen en situaties) zitten in het onderwijsleerpakket verweven. Het team heeft voldoende aandacht voor enerzijds realistisch rekenen en anderzijds mechanistisch rekenen.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Klasmanagement</i>	Alle klasleerkrachten voorzien voldoende onderwijstijd voor wiskunde. Sommige klasleerkrachten gaan flexibel om met de klasorganisatie en zetten leerlingen samen die meer ondersteuning nodig hebben of werken met verlengde of verkorte instructie. Wiskunde zit ook verweven in contractwerk en hoekenwerk. De interactie tussen de leerlingen en al spelenderwijs leren, kunnen aan belang winnen.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Het team beschikt over voldoende wiskundige leermiddelen voor de verschillende domeinen. De leerlingen krijgen extra oefenstof aangeboden in de vorm van werkbladen en (eigen gemaakte) wiskundespeellen. Voor leerlingen met leervoorsprong biedt het team aanvullende uitdagende wiskunde-oefenstof aan. Sommige klasleerkrachten bouwen met de leerlingen een samenvattend onthoudboekje op. Specifiek voor het domein meten en metend rekenen heeft het team de benodigde materialen afgetoetst aan het onderwijsleerpakket en het leerplan. Het schoolteam heeft bijkomende materialen aangekocht, verdeeld over de klassen en een gezamenlijke 'meetkast' ingericht. Door een breder aanbod van materialen hoeven de klasleerkrachten zich niet meer te beperken tot het voordoen van concrete handelingen, maar kunnen alle leerlingen materialen manipuleren om tot nieuwe inzichten te komen. Op schoolniveau bestaan er geen afspraken over de aanwezigheid van ondersteunende strategiekaarten in het klasbeeld. Momenteel werkt het team aan een poster met referentiematen. Sommige klaswanden zijn weinig gestructureerd en onoverzichtelijk.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Om de vorderingen van de leerlingen op te volgen gebruiken de onderwijzers de toetsen van het onderwijsleerpakket aangevuld met enkele eigen ontwikkelde toetsen. Er zijn geen concrete afspraken rond het maken van foutenanalyses. Toch staan de klasleerkrachten stil bij de resultaten om de leerlingen gerichte ondersteuning te bieden of om hun didactisch handelen bij te sturen. Hoewel het schoolteam sinds enige tijd deelneemt aan genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem voor wiskunde, heeft ze weinig ervaring met de analyse en interpretatie van de resultaten. Hierdoor gaan kansen verloren om de kwaliteit van het wiskundeonderwijs te verbeteren.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Via overgangsgesprekken en op basis van de gegevens in het leerlingvolgsysteem zijn de klasleerkrachten bij de aanvang van het schooljaar op de hoogte van de beginsituatie van de leerlingen. Over het algemeen is de kwaliteit van de eerstelijnszorg behoorlijk. Veelal gebruiken de onderwijzers de suggesties en de uitbreidings- en remediëringspakketten van de leer methode om te differentiëren bij de inoefening van de leerstof. Tijdens zelfsturende werkmomenten plannen de onderwijzers bijkomende oefenkansen, al dan niet met gedifferentieerd werk. Deze praktijk is geen verworvenheid door alle teamleden. Leerlingen met geattesteerde leerstoornissen kunnen rekenen op compenserende en dispenserende maatregelen. Indien nodig, stelt het zorgteam in samenspraak met de ouders, extra oefenmappen samen.

3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT

Voldoet niet

De onderwijzers streven met de leerlingen de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT in onvoldoende mate na. Het onderwijsaanbod is niet gradueel over de verschillende leerjaren heen opgebouwd. De leerbegeleiding verloopt intuïtief. Bovendien is de evaluatie- en rapporteringspraktijk heel beperkt om een beeld te krijgen van de mogelijkheden en de vorderingen van de leerlingen.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

Onder impuls van de ICT-coördinator en de directeur plannen de onderwijzers geregeld ICT-activiteiten. Ze integreren deze activiteiten op een zinvolle manier in verschillende leergebieden. De onderwijzers bieden de ICT-eindtermen echter weinig doelgericht aan. De onderwijzers vertrekken meestal vanuit de activiteiten om hun aanbod te plannen. Daarnaast enten de onderwijzers het aanbod van ICT niet op een schooleigen planning met een graduele opbouw (Decreet Basisonderwijs van 25 februari, art. 44). De onderwijzers zijn niet vertrouwd met het leerplan mediaopvoeding.

De ICT-coördinator lijst de aangeboden activiteiten met de geselecteerde eindtermen op. Deze oplijsting heeft nog niet geleid tot een kritische reflectie over de volledigheid van het aanbod en ook of de aangeboden activiteiten overeenstemmen met de gekozen eindtermen.

De leerlingen krijgen kansen om ICT als hulpmiddel te gebruiken bij het leerproces maar dit is nog leerkrachtafhankelijk. Vooral in de hogere leerjaren krijgen leerlingen kansen om via ICT-gebruik informatie op te zoeken, te verwerken en aan anderen voor te stellen. Zijdelings leren de leerlingen ICT te gebruiken om eigen ideeën creatief vorm te geven. Minder aandacht gaat ook naar verwerven van instrumentele vaardigheden, en ICT-gebruik in functie van communicatie. Enkele onderwijzers besteden binnen hun aanbod aandacht om ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te gebruiken. De verschillende initiatieven gaan sterk samen met de ICT-competenties en ICT-affiniteit van de klasleerkracht.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

Alle klassen beschikken over een (draadloos) internetverbinding, maar de signaalsterkte is niet overal even sterk. Naast een beperkt aantal vaste computers maken de onderwijzers gebruik van tablets om bepaalde ICT-vaardigheden van de leerlingen te bevorderen. Het schoolteam investeerde in de aankoop van digitale borden voor de meeste klassen. De onderwijzers zetten deze in als instructieversterkend middel. In een groeiend aantal klassen gebruiken de leerlingen de beschikbare audiovisuele media tijdens interactieve werkvormen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De klasleerkrachten hebben weinig zicht op startvaardigheden van de leerlingen in het gebruik van technische en digitaal aangestuurde media. Door een gebrek aan een heldere kijk op de klaseigen doelstellingen om de ICT-eindtermen te bereiken, belemmert dit ook een doelgerichte opvolging van de vorderingen van de leerlingen. Hierdoor beschikt het team niet over betrouwbare outputgegevens die aantonen in welke mate de leerlingen de ICT-eindtermen behalen. De onderwijzers steunen voornamelijk op hun eigen ervaringen en een intuïtieve aanpak om ICT-competenties bij de leerlingen bij te sturen en te bevorderen. De leerlingen krijgen in beperkte mate kansen om kritisch te reflecteren over hun eigen leerproces en verworven ICT-vaardigheden.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
*Interne en externe
communicatie*
Evenwichtig en volledig

Het team rapporteert op geen enkele wijze over de ICT-vaardigheden van de leerlingen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers beschikken niet over een brede gegevensverzameling die naast de verworven ICT-vaardigheden ook de specifieke noden en behoeften van de leerlingen op vlak van ICT in kaart brengt. Hierdoor kunnen ze in beperkte mate tegemoet komen aan de zorgvraag van de leerlingen en verloopt differentiatie in het aanbod en de aanpak van ICT intuïtief. Af en toe zetten de onderwijzers de beschikbare audiovisuele middelen in om leerlingen met leerstoornissen te ondersteunen. De onderwijzers schakelen soms medeleerlingen in om ICT-competenties bij andere leerlingen te bevorderen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het schoolteam bracht de eigen specifieke noden en behoeften op het vlak van ICT nog niet in kaart. De onderwijzers volgden binnen de scholengemeenschap een nascholing waar de eindtermen invulling kregen met goede praktijkvoorbeelden. Dit resulteerde in meer ICT-activiteiten in de klassen. Er zijn geen verdere afspraken gemaakt omtrent opvolging en verdere coaching om de deskundigheid verder te verhogen. Bijna alle teamleden tonen bereidheid om zich verder te bekwamen in ICT-vaardigheden. De technisch opgeleide ICT-coördinator volgt jaarlijks nascholingen om op de hoogte blijven van recente ICT-ontwikkelingen, zowel op technisch vlak als af en toe op pedagogisch vlak.

Kwaliteitszorg

Het schoolteam reflecteerde nog weinig over de geboden kwaliteit van ICT en heeft hierdoor weinig zicht op de sterktes en bij te sturen verbeterpunten. De ICT-coördinator en de directeur ontwikkelden samen een ICT-beleidsplan. De onderwijzers geven aan dat dit document weinig ondersteunend en richtinggevend is voor hun klaspraktijk. Het schoolteam mist een heldere en gedragen visie en duidelijke doelen over de manier waarop ze haar ICT-beleid in de school wil vorm geven.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. De directeur volgt de zichtbare risico's en noden in de school op. Ze laat zich hierbij ondersteunen door een preventieadviseur die de meeste risico's in kaart brengt vanuit eigen vaststellingen en vanuit de aanwezige verslagen van bevoegde diensten. Op welke manier een meer geconcretiseerd globaal preventieplan en jaaractieplan een ondersteunende meerwaarde kan hebben, was nog geen onderwerp van teamgericht overleg. Uit de schooleigen preventieplannen blijkt dat er wel aandacht is voor maatregelen die in afwachting van een oplossing de situatie verbeteren en aantonen dat de school proactief handelt.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst en de externe dienst, blijkt dat er een beperkt aantal tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne werden opgemerkt. De school werkte nog niet aan de dringende tekorten die vermeld werden in de asbestinventaris van de vestigingsplaats van de lagere afdeling.

Momenteel beschikt de school niet over een geactualiseerde asbestinventaris van de vestigingsplaats van de kleuterafdeling. Ook de vereiste milieumelding of milieuvergunning ontbreekt. Een toelating of erkenning door het FAVV is recent aangevraagd. Op basis van het onderzoek ter plaatse stelde de onderwijsinspectie vast dat de er te weinig toiletten in de vestigingsplaats van de lagere afdeling zijn. Het schoolteam maakte nog geen kritische reflectie over organisatorische maatregelen om het beperkt aantal urinoirs en jongenstoiletten op te vangen. In dezelfde vestigingsplaats ontbreekt ook een apart toilet voor mannen en vrouwen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	neen
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	neen
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	neen
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De deskundigheidsbevorderende initiatieven zijn op dit moment vooral gebaseerd op gezamenlijk gedeelde noden en/of verbeterpunten vanuit de eigen perceptie van het team. De directeur bepaalt in samenspraak met alle teamleden de prioritaire werkpunten voor het volgende schooljaar. Deze keuze van prioriteiten vormt de invalshoek voor de organisatie van onder meer pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen. De diverse initiatieven zijn niet gekaderd in een brede visie op professionalisering of een richtinggevend nascholingsplan op lange(re) termijn. Het nascholingsplan bestaat momenteel uit een oplijsting van gevolgde vormingen, de bevestiging dat iedereen zich mag ontwikkelen en de aandacht voor de prioriteiten, maar omvat ook de beginsituatie-analyse dat de navormingscultuur nog een ruime groeimarge kent.

Ondersteuning De directeur focuste de voorbije jaren vooral op de ontwikkeling van een professionele cultuur om samen het onderwijskundig en organisatorisch functioneren van de school gestalte te (kunnen) geven. Deze professionele cultuur krijgt stilaan ingang in het schoolteam. De teamleden krijgen tijdens de verschillende vergadermomenten af en toe kansen om hun deskundigheid met elkaar te delen. Via werkgroepen kunnen ze hun expertise inzetten voor vernieuwingsinitiatieven en veranderingsprocessen. Daarnaast doet het schoolteam, voor onder meer leerplanverkenning, een beroep op de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst van het eigen net.

De directeur geeft de teamleden de vrijheid om ook nascholingen vanuit eigen professionaliseringsnoden en interesses te volgen maar ze dienen ook rekening te houden met de gezamenlijke schoolprioriteiten. De directeur geeft informatie door over mogelijke nascholingen. Dit schooljaar ligt de focus op teamgerichte vormingen. Verschillende teamleden geven aan dat het eigen initiatief nemen om individuele vormingen te volgen, nog beperkt is tot enkelen. De meeste teamleden hebben dan ook expliciete aanmoediging of afspraken nodig. Hoewel het team al eens ten rade gaat bij een ander schoolteam bij nieuwe onderwijsontwikkelingen en haar expertise gebruikt om andere scholen van de scholengemeenschap te informeren, organiseert het maar af en toe formele vormen van 'leren van elkaar op de werkvloer'.

Doeltreffendheid Momenteel brengt het team de effecten van de interne en externe professionalisering niet echt in kaart. De evaluatie gebeurt vooral op informele wijze. Uit de praktijk blijkt dat sommige nascholingen een invloed hebben op het handelen van de teamleden, maar het team neemt nog geen concrete maatregelen om de reële effecten zichtbaar in kaart te brengen. Om deze effecten zichtbaar te maken, ontbreekt het aan duidelijke verwachtingen en operationele doelen.

Ontwikkeling Uit de gesprekken en uit de analyse van de professionaliseringsvragen blijkt dat er nog grote verschillen in het schoolteam zijn qua individuele bereidheid en inzet om zich verder te professionaliseren en nieuwe ontwikkelingen te implementeren in de eigen onderwijspraktijk. Onder impuls van de directeur en een aantal teamleden leeft een sterke ontwikkelingsdynamiek, maar de professionele cultuurverandering heeft zeker nog een groeimarge.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Het schoolteam bracht de verschillende initiatieven rond evaluatie in kaart. Deze beginsituatie zorgde ervoor dat alle teamleden elkaars evaluatievormen leerden kennen, maar heeft nog niet geleid tot de ontwikkeling van een gezamenlijke en richtinggevende visie. Impliciet is het voor alle teamleden duidelijk dat de evaluatiepraktijk gericht is op ondersteunen van het leerproces van de leerlingen, resultaatsbepaling, communicatie en advisering.

Ondersteuning De onderwijzers gebruiken hoofdzakelijk de toetsen van de onderwijsleerpakketten en vertrouwen erop dat er voldoende congruentie is tussen de evaluatieopgaven en de leerplandoelen. Reflecteren op het geleerde is bij de meeste teamleden een verworvenheid. Vooruitblikken en de lesdoelen communiceren aan de leerlingen gebeurt eerder terloops en minder doelbewust. Rechtstreekse en positieve feedback tijdens de activiteiten is een veel voorkomende vorm van terugkoppeling naar de leerlingen. De leerlingen krijgen af en toe kansen om zichzelf of hun klasgenoten te evalueren, waardoor hun zelfkritisch vermogen wordt ontwikkeld. Ook door de organisatie van kindcontacten proberen teamleden de leerlingen actief te betrekken in hun leerproces. Evaluaties leiden niet systematisch tot foutenanalyses. In de kleuterafdeling ontwikkelen de onderwijzers met observaties, genormeerde tests, een klasscreening en gesprekken met ouders een beeld van het ontwikkelingsniveau en de specifieke zorgbehoeften van de individuele kleuter. In functie van de doorstroming naar een volgende klasgroep organiseert de school overgangsgesprekken. De klassenraad deliberaert over de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs. Bij deze gesprekken bespreken de teamleden het globale leerproces van de leerling en gericht de resultaten van bepaalde leergebieden. Hoewel het schoolteam sinds enige tijd deelneemt aan genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem, heeft ze weinig ervaring met de analyse en interpretatie van de resultaten. Hierdoor gaan kansen verloren om individuele of groepen leerlingen gerichter te kunnen ondersteunen en de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Vorig schooljaar heeft het team voor de eerste keer deelgenomen aan de paralleltoets begrijpend lezen. De resultaten werden slechts met een beperkt aantal teamleden doorgesproken. Ook hier laat het team nog kansen liggen om aan kwaliteitszorg te doen.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam is nog te weinig bewust van de sterktes en zwaktes van de eigen evaluatiepraktijk. De beginsituatie met de verschillende evaluatievormen heeft nog niet geleid tot een gezamenlijke kritische reflectie.
- Ontwikkeling** De ontwikkelingsdynamiek om de evaluatiepraktijk bij te sturen, komt langzaam op gang. Af en toe merken de teamleden een aantal knelpunten op en sturen ze de evaluatiepraktijk bij. Zo heeft het team van de kleuterafdeling het kindvolgsysteem geoptimaliseerd met aandacht voor eenvormigheid en de opvolging van de brede ontwikkeling van de kleuter. Illustratief voor het team van de lagere afdeling is de aandacht voor een breder spectrum aan evaluatievragen bij wereldoriëntatie. Een enkele onderwijzer heeft een specifieke vorming rond breed evalueren gevolgd.
- Het team schreef zich dit schooljaar in om deel te nemen aan de koepelgebonden toetsen. Hiermee wil ze nagaan of ze er als team in slagen om de leerplandoelen doorheen de basisschool bij de leerlingen realiseren. Daarnaast ziet het team deze toetsen als een kans om de schoolwerking in een breder perspectief te kunnen beoordelen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Sinds enkele schooljaren is een nieuwe directeur aangesteld. Kenmerkend voor haar leiderschapsstijl is haar grote betrokkenheid, openheid voor nieuwe ontwikkelingen en bereidheid tot samenwerking. De directeur blijft op de hoogte over wat op de klasvloer gebeurt door onder meer informele gesprekken, klasbezoeken gevolgd door feedbackgesprekken, occasionele doorloopbezoeken, personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen. De directeur creëerde een aantal waardevolle structuren, zoals de werkgroepen en de kern- en de zorggroep, om de betrokkenheid van de onderwijzers bij de schoolwerking te versterken. Nog niet alle structuren werken al optimaal ondersteunend, maar de richting is duidelijk: de directeur wil de participatiegraad van alle teamleden bevorderen. De directeur heeft sterk ingezet op het onthaal en de opvolging van nieuwe teamleden.
- Visieontwikkeling** Het schoolteam van De Bolster profileert zich als een kindvriendelijke school met christelijk geïnspireerde waarden; elk kind is een 'ster' en de school is een 'beschermende bolster'. Het team heeft nagedacht hoe ze de vijf opdrachten van het katholiek opvoedingsproject waarmaakt en heeft dit uitgeschreven in een schooleigen visie. Dit proces verhoogde de gezamenlijke doelgerichtheid, vooral in de lagere afdeling. De inhoudelijke onderwijskundige verbondenheid en het denken als één team tussen beide vestigingsplaatsen heeft nog groeikansen. Het schoolteam communiceert haar verwachtingen via allerlei kanalen (de schoolbrochure, de website, de nieuwsbrieven,...). Ook de interne informatiedoorstroming verloopt op een efficiënte manier via verschillende kanalen, tot tevredenheid van het team. Via de organisatie van meerdere activiteiten betreft het schoolteam de ouders en belangstellenden geregeld bij de schoolwerking.
- Besluitvorming** Er is ruimte voor leerlingen-, leerkrachten- en ouderparticipatie. Geregeld bespreekt het schoolteam tijdens informeel en formeel overleg organisatorische en pedagogische aspecten van de schoolwerking. De besluiten, de afspraken en verwachtingen worden nog in beperkte mate vastgelegd in het schoolwerkplan met het oog op expliciete evaluatie en bijsturing. De teamleden geven aan dat de directeur bereikbaar is en waarderen dit sterk, maar sommigen voelen zich nog geremd om heel open te communiceren over de schoolwerking met de directeur. Via de leerlingenraad krijgen de leerlingen de kans om ideeën rond praktische zaken te uiten om de schoolsfeer aangenamer te maken. Het schoolteam betreft waar mogelijk de ouders bij de schoolwerking. Het formele overleg op scholengemeenschapsniveau ervaart de directeur als ondersteunend. De directeur krijgt van het schoolbestuur de nodige beleidsruimte en steun.

- Kwaliteitszorg** Het team neemt initiatieven tot schoolontwikkeling. Tijdens personeelsvergaderingen besteedt het team aandacht aan de globale evaluatie van genomen initiatieven en van aangevatte prioriteiten. Op het einde van het schooljaar volgt een gerichte zelfevaluatie van de onderwijskundige en de schoolorganisatorische werking. De directeur stelt een korte- en langetermijnplanning op vanuit de feedback van het team. De teamleden zijn meestal op de hoogte van de prioriteiten, maar hebben geen zicht op de stapsgewijze planning. Het team verzamelt diverse outputgegevens, maar wendt deze in beperkte mate aan om de onderwijskwaliteit te evalueren, te borgen of bij te sturen. De directeur probeert om via 'plannen, uitvoeren, evalueren en borgen/bijsturen' de kwaliteit van het huidig onderwijs en van vernieuwingen te verhogen. Ze probeert het gebruik van die kwaliteitscirkel in te bedden in de schoolcultuur.
- GOK- en zorgbeleid** Uit de leerlingendossiers en gesprekken blijkt dat het schoolteam een goed zicht heeft op de relevante noden van de kleuters en de leerlingen. Momenteel heeft het team expliciete aandacht voor de verdere uitwerking van handelingsgericht werken en specifiek voor de lagere afdeling het vergroten van leesvaardigheid en leesplezier. De SES-lestijden (toegekend op basis van de socio-economische status van leerlingen) zet het schoolteam in om klassen te splitsen. Geregeld staat het team, onder meer tijdens zorg- en gezamenlijk personeelsoverleg, stil bij de effecten van de zorgwerking. In het pedagogisch project staat uitgeschreven hoe het team werkt aan de ontplooiing van elk kind, vanuit een brede zorg. De concrete acties organiseert het team weinig vanuit operationele doelen. Vooral de directeur en de zorgcoördinatoren volgen vorming in het kader van zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het team van de lagere afdeling volgde een gezamenlijke vorming over zorg in de klas en het team van de kleuterafdeling is bezig met de implementatie van een gestructureerd kindvolgsysteem. Het team heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. De visie op zittenblijven is veranderd; leerlingen stromen zoveel mogelijk door met de eigen leeftijdsgroep. Uitzonderlijk gebeurt het dat leerlingen curriculumdifferentiatie volgen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers creëren een krachtige en gestructureerde leeromgeving voor zowel wereldoriëntatie als wiskundige initiatie door middel van een thematisch aanbod, betekenisvolle activiteiten en hoekverrijking.
- De kleuteronderwijzers volgen een professionaliseringstraject rond planmatig en doelgericht werken en de eerste effecten van deze vorming zijn waarneembaar in de klaspraktijk.
- De kleuteronderwijzers gebruiken dagelijks functioneel de gradueel opgebouwde tijdsaders.
- De onderwijzers gebruiken systematisch de uitbreidings- en remediëringsoefeningen van het onderwijsleerpakket wiskunde om te differentiëren.
- De onderwijzers hebben bijzondere aandacht voor actualiteit en verkeerseducatie.
- Het schoolteam wendt diverse leeruitstappen aan om het wereldoriënterend onderwijs te ondersteunen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De kleuteronderwijzers volgen op een systematische wijze de brede ontwikkeling van de kleuters op.
- De onderwijzers stelden omtrent de evaluatiepraktijk een beginsituatie op.
- Het schoolteam volgt teamgerichte vormingen afgestemd op de schoolprioriteiten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur bewerkstelligt de systematische aanpak van de vernieuwingsprocessen onder meer vanuit een prioriteitenplan op korte en lange termijn, met werkgroepen en met aandacht voor de kwaliteitscirkel.
- De meeste teamleden zijn bereid om in nieuwe ontwikkelingstrajecten te stappen om de schoolwerking verder te optimaliseren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen hun inzicht in de relatie tussen het koepeligen instrument, de leerplannen en de decretale ontwikkelingsdoelen vergroten.
- De kleuteronderwijzers kunnen vanuit het leerplan wereldoriëntatie meer expliciete aandacht hebben voor alle facetten van de werkelijkheid en vanuit het leerplan wiskundige initiatie de volledigheid van het aanbod bewaken.
- De onderwijzers kunnen de omgevingskenmerken gericht aan bod laten komen en linken aan de tijd- en ruimteaders.
- Een aantal onderwijzers kan nog bewuster omgaan met de horizontale samenhang tussen de domeinen van wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan een gezamenlijke en richtinggevende visie op evalueren ontwikkelen.
- Het schoolteam kan de deskundigheidsbevorderende initiatieven verbreden en verder inzetten op de professionele cultuurverandering.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan zijn interne kwaliteitszorg versterken door de verzamelde outputgegevens te analyseren en te gebruiken voor verbeteracties op klas- en schoolniveau.
- Het schoolteam kan de gezamenlijke doelgerichtheid verhogen door samen aan visieontwikkeling te doen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De onderwijzers moeten met de leerlingen de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT nastreven vanuit een doelgerichte planning en graduele aanpak, geïntegreerd in het onderwijsaanbod.

Wat betreft de regelgeving

- De school moet de verplichte bepalingen correct in het schoolwerkplan opnemen, meer bepaald: de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs en de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen
- De school moet de voorgeschreven procedure voor het afleveren van een getuigschrift respecteren. Ze moet een lijst met leerlingen die het lager onderwijs beëindigen en de notulen van de klassenraad aanleggen en bewaren (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor ICT.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **06-03-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De school moet de verplichte bepalingen correct in het schoolwerkplan opnemen, meer bepaald: de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs en de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen (decreet basisonderwijs, art.47).

De school moet de voorgeschreven procedure voor het afleveren van een getuigschrift respecteren. Ze moet een lijst met leerlingen die het lager onderwijs beëindigen en de notulen van de klassenraad aanleggen en bewaren (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998).

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **06-03-2018** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Béatrice COOPMAN de inspecteur-verslaggever	Martine Aertgeerts de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	